

A close-up, high-resolution portrait of a man's face, looking directly at the camera. The man has short, dark hair and light brown eyes. The lighting is soft and even, highlighting the texture of his skin. Overlaid on the center of his face is the text "VIGGO DRIJFT OVER" in a clean, white, sans-serif font. The text is arranged in three lines: "VIGGO" on the top line, "DRIJFT" in the middle, and "OVER" on the bottom. The background is a plain, light gray.

VIGGO
DRIJFT
OVER

Over het boek

Heldendom, waarheid en leugen
Over wie je wilt zijn en wie je bent geworden

Viggo Waas is een man van een zekere leeftijd. Waar leeftijdgenoten zich schikken in hun lot, wil hij de misschien wel onvermijdelijke waarheid nog niet onder ogen zien. Daarom schrijft hij verhalen waarin hij de werkelijkheid naar zijn hand zet. Niet in de beperking toont zich de meester, maar in de overdrijving. Verhalen over zijn ontmoeting met Kim Holland, zijn ruzie bij *Voetbal International*, zijn auditie voor Pipo de Clown en hoe hij als ballenjongen een Duitse voetballer een schop gaf. Allemaal waargebeurd in het hoofd van Viggo Waas.

Over de auteur

Viggo Waas (1962) is cabaretier, acteur, televisiemaker, zanger en columnist. Samen met Joep van Deudekom, Peter Heerschop en Eddie B. Wahr vormt hij cabaretgezelschap NUHR. Hij speelde hoofdrollen in *De Driestuiversopera*, *Wachten op Godot* en *To be or not to be* en speelt in 2016 zijn solovoorstelling *Cruijff en Pipo*. Hij maakte het televisieprogramma *Mannen van een zekere leeftijd*, is teamcaptain in de voetbalquiz *Koning Voetbal* en speelde in diverse films. Momenteel speelt hij met NUHR de voorstelling *Draai het eens om*. Hij schreef in opdracht van NOC*NSF het kinderboek *Een sporttas vol linkerschoenen*.

Bezoek vipboeken.nl voor informatie over al onze boeken. Volg @VIP-boeken op Twitter en bezoek onze Facebook-pagina: www.facebook.com/VipBoeken.

Viggo Waas

Viggo drijft over

2015
Amsterdam

© 2015 Viggo Waas

© 2015 A.W. Bruna Uitgevers B.V., Amsterdam

Omslagontwerp

Pinta Grafische Producties

Foto omslag

Nick van Ormondt

ISBN 978 94 005 0677 0

NUR 340

Dit boek is tot stand gekomen
in samenwerking met The Fame Game

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veelevoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

· 'Uiteindelijk word je toch de karikatuur die anderen
· van je maken, denk je ook niet?'

· 'Hoe bedoel je dat?' vraagt de jonge vrouw die
· tegenover me zit.

· We zitten in Merkelbach, een restaurant vlak bij mijn
· huis. Eigenlijk krijg ik een steeds grotere hekel aan
· het geven van interviews. Als het dan toch moet dan
· maar liever dicht bij huis. En Merkelbach is een goeie
· tent, met lekkere wijnen. Die ik trouwens besloten
· heb vandaag niet te bestellen. Vandaag drink ik niet.
· Een vriend van mij heeft me namelijk gewaarschuwd
· voor de interviewster die nu tegenover me zit.

· 'Ze is jong, mooi en slim en laat je uiteindelijk dingen
· zeggen waar je later spijt van krijgt.'

· De serveerster staat naast onze tafel en vraagt wat
· we willen drinken.

· 'Een witte wijn graag,' zegt de jonge, inderdaad best
· mooie vrouw tegenover me.

· 'Ik ook,' zeg ik. 'Lekker.'

· Eén wijntje kan toch geen kwaad?

De loodgieter van de vergrijzing

Mijn moeder is heel lief maar ik ben blij dat ik niet met haar ben getrouwd. Al op zeer jonge leeftijd wist ik dat ik geen Oedipus was.

Mijn moeder stamt uit een tijd dat de rechten van de vrouw nog echt bevochten moesten worden. Dat deed mijn moeder altijd in volledige krijgssuitrusting. Dat wil zeggen, ze was in het bezit van een scherpe tong en een ijzeren doorzettingsvermogen. Er werden in ons gezin dan ook vaak oorlogen gevoerd. Niet zelden met behulp van guerrillatechnieken. Zo kon mijn moeder zich dagen en nachten verstoppen in de krochten van ons huis om dan ineens tevoorschijn te springen om ons vervolgens aan te vallen met de ideeën van Germaine Greer en Simone de Beauvoir.

De tuin, toegewezen aan mijn moeder na de vredesbesprekingen van de Eerste Gezinsoorlog, was vaak de vaste verblijfplaats van mijn moeder als de strijd weer oplaaide. Ze sliep dan in een tentje en via een megafoon verwenste ze mijn vader vanuit haar tentje de ergste dingen. Ze las midden in de nacht, met de megafoon voor haar mond, passages van de door haar zo geliefde schrijfsters voor. ‘De man is een heteroseksuele veroveraar,’ klonk het door de stille nacht of ‘de man moet bevrijd worden van zijn mythische last van superioriteitsgevoel’. Mijn vader sloeg dan vervolgens terug met het hardop voorlezen uit Schopenhauers *Er is geen vrouw die deugt*. Kortom, het waren Koreaanse toestanden.

Wij, dat wil zeggen, mijn vader, broer en ik groeven ons in, in onze eigen slaapkamers of andere door ons bezette zones of enclaves van ons huis en liepen om de beurt patrouilles door het huis en de directe omgeving daarvan, om de stemming van mijn moeder te peilen.

De strijd die mijn moeder voerde voor de rechten van de vrouw ten opzichte van de man in het algemeen en van haar positie ten opzichte van mijn vader in het bij-

zonder, ging gepaard met wat in het Engels zo mooi *collateral damage* heet.

Zo kwam ik een keer 's ochtends nietsvermoedend uit mijn kamer gelopen, nam de trap naar beneden en zag een enorme ster in de ruit van de huiskamer. Normaal gesproken kon je door die ruit de hele tuin zien. Dat was nu onmogelijk. De ruit was vanuit een centraal punt gebarsten: een soort spinnenweb waardoor je vervormde stukken gras, struiken, bloemen en lucht zag. Ik liep verder de trap af, linksaf de keuken in, om te ontbijten en mijn lunchpakket voor die schooldag klaar te maken.

In de keuken zat mijn moeder achter een dampende kop koffie. Ik was op mijn hoede, stond even stil en was bereid me terug te trekken naar een veiligere plaats, mocht dat nodig zijn.

Mijn moeder keek me aan.

Ze begon te lachen.

In haar lach zag ik twee dingen tegelijkertijd; een diep verholen schaamte maar ook ijzeren vasthoudendheid. Dat was meestal geen goed teken.

Ik mompelde 'Goedemorgen', gaf haar een kus op

haar voorhoofd en liep naar het aanrecht om een boterham te smeren.

Boterhammen in de broodtrommel, beleg in de ijskast, boter in de botervloot, theezakjes in het theetrommeltje. Alles lag op zijn plaats. Mijn moeder was sterk in het organiseren van de keuken.

‘Er is een vogel tegen de ruit gevlogen,’ hoorde ik haar ineens zeggen.

Ik liet de woorden op me inwerken en stopte even met het smeren van mijn boterham.

‘Een grote vogel,’ zei ze.

Ik smeerde bedachtzaam verder.

‘Je vader heeft hem aan zijn poten eruit moeten trekken, zo diep zat hij met zijn snavel in de ruit.’

Ik zag het beeld van de vogel voor me. Vastzittend met zijn snavel. Als een pijl die zich diep in een galopperend paard had geboord.

‘Ongelofelijk,’ zei ik tegen mijn moeder en ik keek haar vanuit mijn ooghoeken aan.

Ze lachte weer diezelfde lach.

‘Veel plezier op school,’ zei ze terwijl ze opstond.

Ze wilde de keuken uit lopen maar net voordat ze uit

mijn zicht verdween vroeg ik: ‘Waar ging die ruzie gisteravond over?’

Ze draaide haar hoofd naar me om en zei: ‘Je vader en ik hadden een verschil van mening.’

‘Dat heb ik gehoord, ja.’

‘Het gaat jou niet aan. Maak je geen zorgen,’ zei mijn moeder. ‘We zijn eruit. De vrede is getekend. Je vader weet wat hem te doen staat.’

Ik was opgelucht dat ons normale gezinsleven weer kon worden opgepakt. Als ik achter de ware aard van de ruzie wilde komen, zou ik het mijn vader moeten vragen.

Toen ik mijn bord naar het aanrecht wilde brengen, viel mijn oog op een visitekaartje dat op tafel lag. Ik pakte het op en las DR. B. YPMA UROLOOG, ONZE LIEVE VROUWE GASTHUIS AMSTERDAM, AFDELING UROLOGIE met daaronder een telefoonnummer.

Ik word wakker uit mijn dagdroom.

Om me heen hoor ik rumoer. Lachen, praten, geluid van bestek dat een bord raakt. Ik weet opeens weer waar ik ben.

‘Hier voor u staat de loodgieter der vergrijzing!’

Na die woorden slaat de man naast me zich een paar keer

op de borst, maakt een draaiende beweging met zijn hand alsof hij een moer vastdraait en neemt weer plaats achter de tafel.

Hij heeft iets eerder bekendgemaakt dat hij uroloog is.

'Knoop het in uw oren, heren, en knoop het in uw geslacht,' roept de actrice van middelbare leeftijd. 'Jullie vrouwen zouden het geweldig vinden.'

Mijn vrienden reageren met een opeenvolging van slechte grappen en woordspelingen. Hoe viriel we nog zijn. Dat de uroloog aan ons lijf voorlopig nog geen leiding hoeft te repareren. Dat we voorlopig nog wel even bezig zijn met onze eigen naaicursus. Dat de zwanenhals nog niet aan vervanging toe is omdat alles nog tot in het puntje functioneert.

Dertig jaar na de getekende vrede tussen mijn vader en mijn moeder, een van de vele getekende vredes, zit ik met een gezelschap aan een lange tafel in het Italiaanse restaurant Mediterraneo in Maastricht. De sfeer is uitbundig. Dat komt met name door het aantal lege flessen wijn dat op tafel staat. Al zijn wij met dit gezelschap ook in staat om zonder wijn vrij uitbundig te zijn. Het gezelschap waar ik het over heb is De Ploeg, een theatergezelschap waar ik deel

van uitmaak. De Ploeg bestaat deze keer uit zes acteurs, een gastacteur en twee gastactrices. Eén actrice van middelbare leeftijd en één jonge actrice. Na de voorstelling in Theater aan het Vrijthof zijn we aan het souperen geslagen in het eerdergenoemde restaurant. Er zijn ook wat andere gasten aangeschoven, vrienden van de actrice van middelbare leeftijd: een advocaat en de uroloog van een ziekenhuis te Maastricht.

Ik zit naast de uroloog, die net weer een keer is opgestaan en nu zijn visitekaartje aan het mannelijke deel van het gezelschap staat uit te delen.

'Als jullie last krijgen van jullie leidingen, jullie prostaat of jullie willen definitief een knoop leggen in jullie kinderswens, zijn jullie altijd van harte welkom,' roept de uroloog met dubbele tong.

Ik kijk naar het visitekaartje van de uroloog. DR. B. YPMA, UROLOOG, DIAKONESSENZIEKENHUIS MAASTRICHT, AFDELING UROLOGIE met daaronder een telefoonnummer. Dit kan niet waar zijn!

Ik lees nog een keer wat er op het kaartje staat en geloof nog steeds niet wat ik zie.

'Is er iets?' vraagt de jonge actrice.

'Nee, niets aan de hand, ik moet even naar buiten, een frisse neus halen.'

'Zal ik even meegaan?' vraagt ze.

'Laat maar, ik ben zo terug, ik laat jou niet te lang alleen bij deze troupe van ouwe mannen.'

'Precies, laat me niet alleen,' zingt ze me Édith Piaf-achtig na.

Daarna richt ze zich weer op het gezelschap.

Ik kijk, net voordat ik naar buiten loop, nog even naar haar om en schat mijn kansen voor die nacht in. Ze draait zich plotseling ook om en kijkt me aan. Is dat een gunstig voorteken? Als ik in dit tempo blijf doordrinken, heeft het helemaal geen zin iets te ondernemen.

Buiten neem ik een hap lucht en haal een frisse neus en hoor dat het mannelijke deel van het gezelschap zich binnen overschreeuwt in superlatieven over hun aller bedprestaties.

'Des te meer wijn in de man des te meer hij met zijn penis kan,' tettert de hoofdrolspeler.

Als ik terugkom met mijn frisse neus, schenk ik de inhoud van mijn glas over in het glas van de uroloog. Ik zie dat de jonge actrice dat ziet en voor ik beseft wat ik doe, geef ik haar een knipoog. Hoe stom kun je zijn? Dat vindt zij kennelijk

ook want ze lacht me uit. Of toe? Ik weet het niet. Mijn glas is alweer volgeschonken, maar ook dit glas lever ik af bij mijn buurman.

De uroloog geeft zich echter niet zomaar gewonnen. Hij staat wankelend op, roept het gezelschap tot drie keer toe luid zwaaiend met zijn armen tot de orde en zegt dan dat hij, als het moet, ons lafbekken die nacht nog zal opereren.

Ik probeer de blik van de jonge actrice te vangen.

‘Vroeg of laat, heren, komen jullie allemaal aan de beurt.

Iedere man krijgt op een zekere leeftijd last van zijn prostaat. Dan kunt u er maar beter vroeg genoeg bij zijn.

Ik stel daarom voor dat u niet te lang wacht met uw prostaat te laten testen. Als ik zo rondkijk bent u hier allemaal Mannen Van Een Zekere Leeftijd. U hebt mijn kaartje, doe er uw voordeel mee. En nu genoeg over die prachtige Adstans glandula, laten we proosten op een heerlijke avond,’ besluit de uroloog zijn monoloog.

Ik steek het kaartje in mijn achterzak en besef voor het eerst in mijn leven dat er een dag zal komen, een dag die niet al te ver voor mij ligt, dat ik met mijn pies naar de dokter moet. Ik voel de ogen van de jonge actrice op mij gericht. Het is mijn beurt om terug te kijken.

Dit gaat niet over mij, roep ik haar toe, waar gaan we hierna naartoe.

Ze lacht naar me.

Net nadat ik het visitekaartje van de uroloog had teruggelegd kwam mijn vader de keuken in lopen. Hij zag er moe en ouder uit dan hij in werkelijkheid was. Op zijn blauwe Adidas-slippers liep hij richting aanrecht om koffie in te schenken en zijn boterhammetje met jam te smeren. Ik keek naar de tenen van mijn vader in zijn badslippers. Ik kon mijn blik nooit afhouden van die vreemdsoortige kalknagels aan beide grote tenen. Om die kalknagels te knippen gebruikte mijn vader een enorme ijzeren schaar. Ik keek daar altijd met een mengeling van vrees en walging naar. Hoe kwam mijn vader aan die afschrikwekkende kalknagels? Kwam het door het slechte eten aan het einde van de oorlog? Ik bedoel de Tweede Wereldoorlog, niet de oorlog tussen mijn vader en moeder.

Mijn vader schraapte zijn keel. Het schrapen van zijn keel ging over in een hoestbui. De hoestbui ging over in een rochelend geluid, gevolgd door een rochel in de wasbak van het aanrecht.

Mijn vader spoelde de rochel weg.

‘Waarom stop je niet met roken, pap,’ zei ik.

Mijn vader rookte flink, mijn moeder trouwens ook. Zij kwamen beiden uit een tijd dat roken nog gezond was. De ene sigaret werd met de andere aangestoken. Op het bijzettafeltje in de huiskamer stond altijd een glas met sigaretten. Dat was heel normaal in die tijd.

‘Ik stop heus wel een keer met roken, jongen,’ antwoordde mijn vader.

‘Wat een verhaal,’ zei ik.

‘Wat?’ vroeg mijn vader.

‘Dat verhaal van die vogel die tegen de ruit is gevlogen.’

‘O, dat verhaal,’ zei mijn vader.

Hij pakte zijn bord en zijn koffie en ging tegenover mij aan de keukentafel zitten. Hij zuchtte diep en keek me toen lang zwijgend aan. Hij nam een hap van zijn boterham met jam en nam daarna een slok koffie.

‘Je moeder wil dat ik me laat steriliseren.’

Ik kromp ineen na het horen van zijn woorden. Alles wat met mijn vader en moeder en seks te maken had, was wat mij betreft onbespreekbaar. Maar nu mijn vader erover was begonnen, konden we niet meer terug.

‘Ik zie dat niet zitten,’ zei mijn vader. ‘Gisteren liep de discussie wat uit de hand en heeft je moeder de grote blauwe asbak naar mijn hoofd gegooid. Ik kon nog net wegduiken maar hij raakte de ruit. Vandaar die ster.’

Ik knikte. Geen vogel.

‘Zeg maar niets tegen je moeder.’

Weer knikte ik.

Zo goed en zo kwaad als ik kan, probeer ik mijn ogen open te krijgen. Ik bevind me in het niemandsland tussen slapen en waken. Waar ben ik?

Langzaam geven mijn hersenen signalen door. Hoofdpijn, reumatiek, waterleiding, gasfabriek. Waarom dringt dit rijmpje zich aan me op?

O ja.

Ik ben in Maastricht, in het hotel. Op mijn kamer. Ik kijk naast me en zie de jonge actrice liggen. Ze is dus met me meegegaan. Ze ligt met haar hoofd van me afgewend, op haar buik, haar linkerbeen over de rand van het bed.

Ik bekijk mezelf onder de dekens. Naakt, ik ben naakt. Ik probeer na te gaan wat er gisteravond nadat we uit het restaurant zijn vertrokken is gebeurd. Maar er komt niets...

Zwembad. We hebben gezwommen in het zwembad van het hotel. De jonge actrice en ik. Ze heeft me meegetrokken naar het zwembad. Ik was bang dat we ontdekt zouden worden. Ze was naakt in het zwembad gedoken en riep dat ik hetzelfde moest doen. Pas na veel aandringen, dook ik in het water.

‘Goedemorgen,’ zegt de jonge actrice, ‘lekker geslapen?’

‘Ik weet het niet,’ zeg ik. ‘Ik ben een heleboel kwijt van wat er gister nacht gebeurd is. Hebben wij eh...’

‘Maak je geen zorgen. Er is niets gebeurd.’

Ze kijkt achteloos teleurgesteld.

Op het nachtkastje naast het bed zie ik het kaartje van de uroloog liggen.

DR. B. YPMA UROLOOG, DIAKONESSENZIEKENHUIS MAAS-TRICHT, AFDELING UROLOGIE met daaronder een telefoonnummer.

De jonge actrice ziet dat ik naar het kaartje kijk. Ze draait zich om, trekt het laken over zich heen en slaapt verder.